

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 15C/155/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3816216543
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Kiššová
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2019:3816216543.18

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prievidza sudkyňou JUDr. Evou Kiššovou v právnej veci žalobcov: 1/ Y. E., nar. XX.X.XXXX, bytom S., ul. S. č. XXX/XX, 2/ S. E., nar. XX.X.XXXX, bytom S., ul. S. č. XXX/XX, zast. Mgr. Júliusom Meszárošom, advokátom so sídlom Trenčín, Námestie sv. Anny č. 20 B, proti žalovanej Mgr. W. X., nar. XX.X.XXXX, bytom O., ul. J. č. XXXX/XX, zast. JUDr. Petrom Dolným, advokátom so sídlom Prievidza, ul. Matice slovenskej č. 8, o zriadenie práva cesty zodpovedajúceho vecnému bremenu, takto

rozhodol:

I. Konanie o uloženie povinnosti žalovanej podľa potreby, najmenej štyrikrát ročne umožniť žalobcom 1./ a 2./ na účely uskutočnenia údržby a opráv na vodnej stavbe bez súpisného čísla energeticky mikrozdvoj MVE Poruba v časti odberný objekt a privádzač nachádzajúcej sa na parcelách registra C, parcelné číslo XXX/XX, ostatné plochy o výmere 88 m², parcelné číslo XXX/XX, ostatné plochy o výmere 212 m², ktorá je vo vlastníctve žalobcov 1./ a 2./, vstup na pozemky, parcelu registra C, parcelné číslo XXX/XX, ostatné plochy o výmere 88 m², parcelné číslo XXX/XX, ostatné plochy o výmere 212 m² v rozsahu vyznačenom geometrickým plánom č. overeným katastrálnym odborom Okresného úradu Prievidza dňa pod číslom z a s t a v u j e .

II. Sú d u r č u j e , že na nehnuteľnostiach nachádzajúcich sa v okrese Prievidza, obec Poruba, k.ú. Poruba, zapísaných na LV č. XXXX, a to pozemky, parcely registra „C“ parcelné číslo XXXX/XX - zastavané plochy a nádvoría o výmere 88 m² a parcelné číslo XXXX/XX zastavané plochy a nádvoría o výmere 187 m², ktoré sú vo výlučnom vlastníctve žalovanej Mgr. W. X. nar. XX.X.XXXX sa z r i a d u j e v prospech žalobcov v 1/ a 2/ rade vecné bremeno v rozsahu vyznačenom geometrickým plánom č. 41/19 zo dňa 15.5.2019, overeným katastrálnym odborom Okresného úradu Prievidza dňa 9.7.2019, spočívajúce v práve cesty - prechodu pešo, bez časového obmedzenia, a to v smere z parcely registra „C“ č.XXXX/XX cez pozemky v k.ú. V., parcelu registra „C“ č.XXXX/XX a parcelu registra „C“ č.XXXX/XX k vodnej stavbe nachádzajúcej sa v k.ú. V., bez súpisného čísla, energetický mikrozdvoj MVE Poruba v časti odberný objekt, a privádzač, stavba vo vlastníctve v 1/1 Y. E., nar. XX.X.XXXX, bytom S., ul. S. č. XXX/XX a S. E., nar.XX.X. XXXX, bytom S., ul. S. č. XXX/XX, stavba postavená sčasti na parcelách registra „C“ parcelné číslo XXXX/XX - zastavané plochy a nádvoría o výmere 88 m², parcelné číslo XXXX/XX zastavané plochy a nádvoría o výmere 187 m², a to za náhradu 100,- eur ročne, ktorú náhradu sú oprávnení z vecného bremena žalobcovia v 1/ a 2/ rade p o v i n í spoločne a nerozdielne zaplatiť žalovanej ako povinnej z vecného bremena vždy do 10. januára toho - ktorého roka vopred, pričom pomernú časť prvej ročnej náhrady od právoplatnosti rozsudku do konca kalendárneho roka sú žalobcovia povinní zaplatiť žalovanej do 15 dní od právoplatnosti rozsudku.

III. Žalobcovia majú nárok na náhradu trov konania voči žalovanej v rozsahu 100%.

IV. Štát má nárok na náhradu trov konania voči žalovanej v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1/ Žalobcovia žalobou podanou dňa 23.12.2016 navrhli v súlade s § 151o ods. 3 OZ určiť v ich prospech zriadenie vecného bremena spočívajúce v práve cesty - prechodu pešo cez pozemky patriace žalovanej, a to k vodnej stavbe malej vodnej elektrárne - energetického mikrozdvoja v časti odberného objektu a privádzača, ktorá je postavená na parcelách registra „C“, a to č. XXXX/XX a XXXX/XX, ktoré patria žalovanej. Zriadenie vecného bremena navrhli za náhradu. Obaja žalobcovia sú bezpodielovými spoluvlastníkmi stavby malej vodnej elektrárne umiestnenej na V. potoku v k.ú. V., ktorú svojpomocne vybudovali na základe stavebného povolenia vydaného v roku 1983 (stavebné povolenie vydané ONV v Prievidzi, odbor územného plánovania pod zn. ÚP 2927/83 zo dňa 2.8.1983 - č.l.21 spisu). Časť stavby sa nachádzala na pozemku č. XX/X a časť na pozemku XXXX/X. Z tejto parcely následne vznikli ďalšie pozemky, cez ktoré prechádza v zemi uložené prírodné potrubie a ďalšie pozemky parcely č. XXXX/XX a XXXX/XX, ktoré patria žalovanej a je na nich umiestnený odberný objekt a časť prírodného potrubia. Celá stavba pozostáva z odberného objektu, prírodného potrubia v dĺžke 250 m, objektu strojovne a vypúšťacieho objektu. V žalobe ďalej popísali dokumentáciu, ktorá bola nevyhnutná na povolenie, umiestnenie stavby, technickú správu, vydaný súhlas vtedajšieho MNV v Porube, súhlas s uvedením do trvalej prevádzky, kolaudačné konanie (č.l.21 -32 spisu). Príslušným rozhodnutím ONV , odbor poľnohospodárstva, leštného a vodného hospodárstva pod č. PLVH 3088/404.2/1983 zo dňa 26.7.1983 im bolo povolené nakladanie s vodami v rámci prevádzky MVE Poruba (č.l. 33 - 36 spisu), vodná stavba sa nezapisovala do evidencie nehnuteľností. V súvislosti s budovaním stavby uzavrel žalobca zmluvu na ochranu privádzača - vodovodného potrubia uloženého v dĺžke 250 metrov na parcele č. EN XXXX/X k.ú. V. s vtedajšími Severoslovenskými štátnymi lesmi, v ktorej sa subjekt zaviazala znášať toto vecné bremeno tak, aby prevádzkou organizácie nedošlo k poškodeniu privádzača (zmluva č.l. 38 spisu). V roku 1998 sa vlastníkom pozemku XXXX/X stala Obec V., s prevádzkou stavby MVE obec súhlasila, čo vyplýva z listu starostu z 30.5.1994 (rozhodnutie starostu č.l. 39 spisu). Stavbu MVE žalobcovia nerušene až do roku 2012 užívali. Žalobca mal uzavretú so Stredoslovenskou energetikou - Distribúcia a.s. zmluvu o výkupe elektriny (viď zmluva o výkupe elektriny z 16.5.2016 - č.l. 12 - 20 spisu, zmluva č.l. 52 -55 spisu) a bolo mu vydané úradom aj potvrdenie o pôvode elektriny zo dňa 30.1.2012 (viď potvrdenie č.l. 51 spisu). V roku 2016 sa žalobcovia dozvedeli, že spoločnosť COMTEL s.r.o. Opatovce nad Nitrou má záujem odkúpiť predmetnú parcelu, túto rozdeliť na stavebné pozemky a následne rozpredať, preto sa obrátil na túto spoločnosť s požiadavkou uzavrieť zmluvu o zriadení vecného bremena a toto zapísať do evidencie nehnuteľností (list č.l. 45 47 spisu). V rámci konania o povolenie stavby „Projekt výstavby nízkoenergetických rodinných domov v obci Poruba, SO0R Úprava Porubského potoka, zmena I.II. etapa (rozhodnutie č.l. 56-60 spisu), žalobcovia pripomienkovali konanie ešte pred vydaním rozhodnutia (č.l. 61 spisu). Uvedenej spoločnosti rozhodnutím z 29.12.2015 v rámci podmienok povolenia bolo uložené rešpektovať existujúce vodné stavby a ich ochranné pásmo - odberný objekt MVE vo vlastníctve žalobcov, zachovať prevádzkové pomery MVE, umožniť prístup k objektom a zabezpečiť protipovodňovú ochranu, pričom tieto podmienky boli záväzné aj pre právneho nástupcu tejto spoločnosti, teda žalovanú (č.l. 58spisu). So spoločnosťou COMTEL s.r.o. mal uzavretú aj zmluvu o budúcej zmluve o zriadení vecného bremena, pričom táto spoločnosť záväzok zo zmluvy nedodržala (viď priložená zmluva o budúcej zmluve o zriadení vecného bremena z 20.6.2014 - č.l. 10 spisu). V ďalšom žalobcovia poukázali na to, že k vodnej stavbe MVE nemajú prístup z verejnej cesty bez toho, aby neboli nútení vstúpiť na dotknuté príľahlé pozemky vo vlastníctve žalovanej. Žalovaná toto právo prechodu odmieta, označuje stavbu elektrárne ako čiernu stavbu s úmyslom ju odstrániť (viď výzva na uzavretie zmluvy z 4.11.2016 č.l. 63 spisu, odpoveď žalovanej z 21.11.2016 č.l. 65 spisu). Preto sa domáhajú zriadenia vecného bremena spočívajúce v práve cesty, ktorou si zabezpečia prístup, prevádzku, údržbu a opravu vodnej stavby MVE Poruba, ktorá sa nachádza aj na dotknutých pozemkoch žalovanej. Prístup k stavbe odberného objektu nemožno zabezpečiť inak, pričom ide o povolenú stavbu plniacu jej hospodársku funkciu. Preto navrhujú vykonať geometrické zameranie na vytýčenie trasy cesty. V žalobe žalobcovia navrhli nariadiť aj neodkladné opatrenie spočívajúce v povinnosti žalovanej zdržať sa akéhokoľvek konania smerujúceho k odstráneniu stavby. Žalobcovia v priebehu konania rozšírili žalobu aj o tzv. alternatívny petít, podľa ktorého navrhli uložiť žalovanej povinnosť “podľa potreby, najmenej štyrikrát ročne umožniť žalobcom 1./ a 2./ na účely uskutočnenia údržby a opráv na vodnej stavbe bez súpisného čísla energeticky mikrozdvoj MVE Poruba v časti odberný objekt a privádzač nachádzajúcej sa na parcelách registra C, parcelné číslo XXX/XX, ostatné plochy o výmere 88 m2, parcelné číslo XXX/XX, ostatné plochy o výmere 212 m2, ktorá je vo vlastníctve žalobcov 1./ a 2./, vstup na pozemky, parcelu

registra C, parcelné číslo XXX/XX, ostatné plochy o výmere 88 m², parcelné číslo XXX/XX, ostatné plochy o výmere 212 m² v rozsahu vyznačenom geometrickým plánom č. overeným katastrálnym odborom Okresného úradu Prievidza dňa pod číslom

2/ Okresný súd Prievidza v priebehu konania uznesením sp. zn. 15C 155/2016 zo dňa 12.1.2017 nariadil neodkladným opatrením žalovanej povinnosť zdržať sa akéhokoľvek konania smerujúceho k odstráneniu vodnej stavby MVE Poruba v časti odberného objektu a privádzača nachádzajúcej sa na parcele registra „C“ č.XXXX/XX a XXXX/XX k.ú. V. a v prevyšujúcej časti návrh zamietol. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 13.4.2017 v spojitosti s rozhodnutím KS TN sp. zn. 19Co 68/2017 zo dňa 28.3.2017 s tým, že povinnosť žalovanej bola upresnená na zdržanie sa odstránenia stavby.

3/ Žalovaná v písomnom vyjadrení k žalobe uvádza, že so žalobou nesúhlasí. Stavbu MVE označuje ako čiernu stavbu, túto vybuďoval žalobca pred stavebným povolením. Stavba bola nelegálne postavená aj na parcele č.XXXX/X, na ktorú nemali povolenie. Ďalej namieta technické parametre stavby MVE, resp. jej časti. Obec Poruba v minulosti odporučila zrušenie prevádzkovania MVE z iných dôvodov na strane obce, následne schválením územného plánu obce došlo k zmene územia na výstavbu rodinných domov, bola vykonaná regulácia potoka (viď č.l. 115 spisu, uznesenie č. X/XXXX č.l. 117 spisu, zmeny a doplnky územného plánu obce Poruba č.l. 118 -140 spisu). Namietala údržbu a prevádzku vykonávanú žalobcom, pričom v zimnom období dochádza k zamrznutiu objektu, nie je zabezpečený objekt proti ľadu, aby bol zachovaný plynulý tok vody aj v zimnom období, čím môže dôjsť v dôsledku nahromadenia ľadu, oteplenia, topenia snehu k zmene koryta potoka a jeho vybreženiu (viď fotografie č.l. 103 - 114 spisu).

4/Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobcu v 1/ rade, žalovanej, listinnými dôkazmi pripojenými k žalobe (viď bod 1 odôvodnenia), listinnými dôkazmi pripojenými k vyjadreniu žalovanej - viď bod 3 odôvodnenia, výzvou zo dňa 19.11.2012, nesúhlasom Obce Poruba z 12.12.2012, výzvou na vydanie súhlasu COMTEL s.r.o. zo dňa 22.3.2013, LV č. XXXX k.ú. V., LV č. XXXX, LV č. XXXX, uznesením z Valného zhromaždenia Lesného a urbárskeho pozemkového spoločenstva Poruba, z 1.1.2015, fotografiami k žalobe č. l. 76 -80 spisu, ft. Katastrálnej mapy č.l. 82 spisu, písomným vyjadrením žalovanej z 25.1.2017, listom právneho zástupcu žalobcov žalovanej z 9.12.2016, stanoviskom OÚ Prievidza z 31.1.2017, listom žalovanej právneho zástupcovi žalobcov z 21.11.2016, sťažnosť žalovanej SIŽP z 25.9.2017, návrh na odstránenie stavby z 25.9.2017, stanoviskom Okresného úradu Prievidza, odbor starostlivosti o životné prostredie z 23.1.2018, rozhodnutím OU PD - OSZP 2018/000727 zo dňa 17.1.2018, obhliadkou miesta samého - viď zápisnica z 22.3.2018, fotodokumentáciou z obhliadky č.l.253 - 272 spisu, písomným vyjadrením zástupcu žalovanej z 23.4.2018 spolu s prílohami, a to rozhodnutím OÚ Prievidza č. OU - PD - PLO 2017/015994-005 zo dňa 14.7.2017, projektom opatrení na zabezpečenie bezpečnosti osôb a majetku pri výstavbe nízkoenergetických rodinných domov v obci Poruba z 31.1.2017, písomným vyjadrením zástupcu žalobcov z 18.5.2018 spolu s prílohami, stanoviskom k manipulačného poriadku pre VS Mikrozdroj - MVE z 12.6.2018, písomným vyjadrením žalobcov z 27.9.2018 spolu s prílohami, listom Obce Poruba z 22.10.2018, LV č. XXXX, žiadosťou z 21.12.2018 -č.l. 404 spisu, odpoveďou Lesného a urbárskeho pozemkového spoločenstva z 28.1.2019 - č.l. 405 a nasl. spisu, žiadosť o zaslanie informácie z 15.1.2019, odpoveď Slovenského vodohospodárskeho podniku š.p. z 14.2.2019 - č.l. 416 spisu, stanoviskom Obce Poruba z 25.2.2019 - č.l. 426 spisu, znaleckým posudkom č. 1/2019 zo dňa 16.7.2019, listom Obce Poruba z 1.10.2019, zápisnicou z II. zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Porube z 16.4.2019, listom Comtel s.r.o. Prievidza, stanoviskom k odpovedi LaU PS Poruba, fotografiami z miesta samého, na základe čoho zistil tento skutkový stav:

5/Z pripojeného LV č. XXXX k.ú. V. k dátumu 22.3.2013 vyplýva, že vlastníkom parcely č.XXXX/X trvalé trávnaté porasty o výmere 187 m² bola Obec Poruba na základe titulu nadobudnutia, a to zákona č. 180/1995 Z.z., a ďalej na základe protokolu o prechode vlastníckeho práva k nehnuteľného majetku štátu do vlastníctva obce; z pripojeného LV č. XXXX k.ú. V. vyplýva, že ku dňu 17.5.2013 bol vlastníkom parcely č.XXXX/X o výmere 5306 m² lesné pozemky subjekt, a to COMTEL spol. s.r.o. Opatovce nad Nitrou, na základe kúpnej zmluvy č. V XXXX/XX. Z LV č. XXXX k.ú. V. vyplýva, že parcely registra „C“ č. XXXX/X, č. XXXX/XX, č. XXXX/XX a XXXX/XX sú zapísané ako vlastníctvo žalovanej, a to na základe kúpnej zmluvy č. V XXXX/XX. Podľa LV č. XXXX k.ú. Poruba je vlastníkom pozemku parcely č. XXXXX/XX Slovenský vodohospodársky podnik š.p, a to v celosti.

6/V priebehu konania žalobcovia tvrdili, že žalovaná vstúpila do užívania dotknutých pozemkov v čase, keď predmetná stavba bola už zriadená. Žalobcovia sa nemajú možnosť dostať k stavbe z verejnej komunikácie. Situáciu ohľadom potoka skomplikovala spoločnosť COMTEL s.r.o., pretože pri prekládke potoka sa tok potoka zúžil, má silnejší prúd pretekajúcej vody a zvyšuje celkovú hladinu potoka, čo môže spôsobovať jeho vybreženie. Žalobca v 1/ rade uviedol, že skôr, než sa začal o vec (teda stavbu elektrárne) zaujímať, venoval pozornosť toku potoka, prietoku a zisťoval, či stavba bude efektívna. Nechal sa „viest“ úradmi, išlo o prvú takúto stavbu, po jeho vzore boli zriadené aj iné. V čase 80-tych rokov lesný závod mimoriadne zvažoval jeho zámer, jednalo sa o nakladanie s vodami, nakoniec mu však povolenie bolo vydané a elektrárňou je v prevádzke od roku 1983 doteraz. Za posledné roky netiekli veľké katastrofálne vody, k vybreženiu potoka nedošlo, a to ani na dvor žalovanej. K objektu stavby sa musí dostať aj fúrikom pre účely bežnej údržby, čo nie je možné cez zalesnený urbársky pozemok.

7/Žalovaná na začiatku konania tvrdila, že prevádzkovaná stavba MVE vytvára stav, ktorý ohrozuje jej majetok, pretože pretekajúca voda vyteká smerom k jej pozemku, sama iniciovala konanie na príslušnom štátnom orgáne a sťažnosť na Slovenskú inšpekciu životného prostredia, navrhuje zrušiť a odstrániť stavbu MVE z dôvodu stavebnotechnických podmienok a z dôvodu možného ohrozenia jej majetku. K stavbe MVE sa žalobcovia môžu dostať aj cez urbársky pozemok. Vadí jej, aby chodili žalobcovia cez jej pozemok, pozemok kupovali s tým, že privádzať bude možné posunúť na inú časť pozemku. Žalovaná v priebehu konania podala návrh na odstránenie stavby MVE - vid' č.l. 188 spisu a taktiež sťažnosť SIŽP z 25.9.2017 - č.l. 183 spisu.

8/ Z písomného stanoviska OÚ Prievidza, odbor starostlivosti z 23.1.2018 vyplýva, že úrad vykonal dozor vodnej stavby malej vodnej elektrárne Mikrozdvoj - MVE, Poruba a uložil prevádzkovateľovi vodnej stavby Y. E. opatrenia, a to do 31.marca 2018 vypracovať a predložiť na schválenie manipulačný poriadok vodnej stavby a povodňový plán zabezpečovacích prác vodnej stavby (vid' rozhodnutie sp. zn, OU-PD - OSZP 2018/000727 z 17.1.2018). Pri dodržiavaní schváleného manipulačného poriadku, ako aj povodňového plánu zabezpečovacích prác vodnej stavby prevádzkovateľom, je reálny predpoklad, že sa eliminuje vybrežovanie vodného toku a zabezpečí sa stály minimálny prietok vody v koryte vodného toku. V rámci výkonu štátneho vodoochranného dozoru bolo nariadené ústne pojednávanie (č.l. 229 spisu, č.l. 230-232 spisu).

9/ V priebehu konania súd vykonal obhliadku miesta samého za účasti ustanovenej znalkyne a zabezpečil fotodokumentáciu - č.l.253 - 272 spisu; žalobca v 1/ rade navrhoval svoju predstavu prístupu k stavbe MVE, právny zástupca žalovanej navrhol zriadiť právo cesty cez urbársky pozemok, kde je zriadená cesta a cez tento urbársky pozemok sa žalobca môže dostať k stavbe vodnej elektrárne aj fúrikom. Žalobca v 1/ rade uvedené riešenie neprijímal, pretože prevádzka elektrárne si vyžaduje údržbu a opravu stavidla, ktoré treba vybrať, čo v danom priestore je obtiažne. Na fúriku potrebuje odvieť náradie, kladivá, vrtačky, farby, hrablice... Taktiež by nebolo možné sa dostať z odbágrovej urbárskej cesty dolu prudkým a neupraveným svahom fúrikom až k potoku. Vzhľadom na zmenu skutkového stavu v teréne, spočívajúcu v existencii cesty, ktorá mala slúžiť pre potreby urbárskeho spoločenstva, a ktorou podľa žalovanej sa mohli žalobcovia dostať k vodnej stavbe aj zo zadnej strany, a nie cez pozemok žalovanej, súd nezadal znalkyni úlohu zamerať prípadné vecné bremeno, pretože bolo potrebné sa vysporiadať s možným zradením vecného bremena aj cez pozemok urbárskeho spoločenstva.

10/ V súvislosti s obranou žalovanej, aby si žalobcovia zabezpečili právo cesty cez pozemok urbárskeho spoločenstva a novozriadenú cestu, bolo predložené rozhodnutie Okresného úradu Prievidza odbor pozemkový a lesný č. OÚ - PD-PLO - 2017/015994-005 zo dňa 14.1.2017, ktorým bolo pre LC Magura II na základe žiadosti Lesného a urbárskeho pozemkového spoločenstva Poruba, povolené vykonať opatrenia na zaistenie bezpečnosti osôb a majetku v lesných porastoch v súvislosti s mimoriadnou ťažbou, a to okrem iných aj približovacej cesty o dĺžke 530 m v lesnom poraste č. XX.

11/ Žalobcovia v priebehu konania predložili listinné dôkazy, a to povodňový plán Mikrozdvoj MVE Poruba z 20.3.2018 (č.l. 314 -323 spisu), žiadosť o schválenie povodňového plánu - č.l. 324 spisu, manipulačný poriadok Mikrozdvoj MVE Poruba z februára 2018 - č.l. 325 -341 spisu, žiadosť o schválenie manipulačného poriadku č.l. 342 spisu, rozhodnutie OÚ Prievidza, odbor starostlivosti o životné prostredie č. OU - PD - OSZP 2018/009907 zo dňa 23.4.2018 o schválení povodňového plánu (č.l. 343 a č.l. 383 spisu), rozhodnutie Okresného úradu Prievidza č. OU - PD - OSZP 2018009905 zo dňa 4.7.2018, ktorým bol schválený manipulačný poriadok pre vodnú stavbu Mikrozdvoj - MVE Poruba (č.l. 368- 369

spisu). Ďalej predložili stanovisko Slovenského vodohospodárskeho podniku š.p. zo dňa 12.6.2018, podľa ktorého štátny podnik po zapracovaní všetkých pripomienok nemá k manipulačnému poriadku žiadne pripomienky. Z predložených listín vyplýva podľa žalobcov legálnosť stavby energetického mikrozdvoja MVE Poruba, bol schválený manipulačný poriadok a bezpečnostné opatrenia a manipulácia za mimoriadnych situácií (viď kapitola C a kapitola D). Ďalej poukázali na to, že na dotknutom urbárskom pozemku, kde mala byť zriadená dočasná približovacia cesta, vzniká zalesňovacia povinnosť, a to aj v časti svahu smerom k pozemkom žalovanej. Aj podľa listu pozemkového spoločenstva z 17.5.2018 vyplýva, že výsadba sadeníc v zmysle vydaného rozhodnutia o zalesnení stabilizačného pásu v lesnom poraste JPLR 70 už bola vykonaná, a to borovicou čiernou a túto po jej dorastení do požadovanej výšky má v úmysle pozemkové spoločenstvo ponúkať na trh ako vianočné stromčeky. Prístup k zariadeniu energetického mikrozdvoja MVE Poruba nie je preto možný a nevhodný, a to aj z dôvodu výškového rozdielu, ktorý je 5,75 metra, ďalej percentuálneho stúpania svahu, ktoré je 38,3 %-tné, porovnania výškového rozdielu k svetlej výške bežnej miestnosti stavby, a ďalej z dôvodu vplyvu počasia. K objektu je potrebný prístup za každého počasia, čo pri šmykľavom povrchu v lesnom teréne s uvedeným prevýšením nebude možné. Žalobcovia ďalej poukázali aj na právnu úpravu § 52 ods. 1 písm. c/ a § 54 ods. 1,2 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách, v zmysle ktorého je žalovaná povinnosť umožniť žalobcom prístup k objektu zo svojich pozemkov. Za týmto účelom žalobcovia navrhli alternatívny žalobný petít, podľa ktorého by bola žalovaná povinná umožniť žalobcom najmenej 4x do roka vstúpiť na pozemky podľa vyznačenia v geometrickom pláne. Žalobcovia v podaní č.l. 433 a nasl. spisu zobrali žalobu čiastočne späť, a to v časti navrhovaného alternatívneho petitu.

V písomnom podaní z 27.9.2018 a následne aj na súdnom pojednávaní oznámili súdu, že žalovaná bez povolenia stavebného úradu obostavala odberný objekt MVE Poruba vo vlastníctve žalobcov konštrukciou z debniacich betónových tvárnic, do ktorej sú osadené oceľové stĺpiky na upevnenie plotovej výplne a tým sťažila užívanie a obsluhu odberného objektu. Žalovaná bola Obcou Poruba ako stavebným úradom výzvou z 13.8.2018 vyzvaná na okamžité zastavenie stavebných prác na stavbe prípadného oplotenia v ochrannom pásme vodného toku, v časti odberného objektu malej vodnej elektrárne (viď výzva z 13.8.2018 - č.l. 380 spisu). Dňa 17.9.2018 bolo nariadené stretnutie v rámci zahájeného štátneho stavebného dohľadu (č.l. 382 spisu). Obec ako orgán vykonávajúci štátny stavebný dohľad oznamuje žalobcovi v 1/ rade listom z 22.10.2018, že žalovaná vykonala oplotenie odberného objektu MVE bez povolenia obce ako príslušného stavebného úradu. Obec zahájí konanie o dodatočné povolenie stavby, resp. nariadenia odstránenia stavby. Oplotením odberného objektu malej vodnej elektrárne sú dotknuté práva žalobcov, ktoré sú občianskoprávného charakteru, preto je nutné ich riešenie v občianskoprávnom konaní. Stav aktuálneho oplotenia vodnej stavby vyplýva z fotografií č.l. 388 - 390 spisu. Listom z 25.2.2019 oznamuje Obec V., že stavebné konanie nie je ukončené, nebola doložená projektová dokumentácia a súhlasné vyjadrenie Okresného úradu Prievidza, pozemkového a lesného odboru na umiestnenie drobnej stavby v ochrannom pásme, preto dodatočné povolenie na drobnú stavbu nebolo vydané (viď spisy 37/2019 a spis 392/2018 s dokladovou časťou). Žalovaná vykonaním oplotením podstatne znemožnila prístup z verejnej komunikácie, znemožnila riadnu manipuláciu za účelom údržby, resp. opravy, oplotenie okolo objektu znemožnilo vyťahnutie spoločného čapu všetkých troch poklopov, ktoré zakrývajú vstupný objekt, bude potrebné vybudovať bránku, oplotenie sa bude musieť sčasti prerušiť, aby mal prístup k objektu. Podľa žalobcov jediný možný prístup k do objektu je len cez pozemky žalovanej z verejnej komunikácie. V poslednom období chodí na stavbu len za účelom kontroly, preplachu hrádze, musel stavidlo zamykať, pretože má podozrenie, že žalovaná ním manipuluje. Frekvencia opráv a údržby je častejšia keď je objekt v prevádzke, inak od júla do novembra stačí chodiť jedenkrát počas mesiaca, všetko závisí od poveternostných podmienok. Pokiaľ ide o prístupovú cestu, táto je stále v užívaní verejnosti a nikto nebol obmedzovaný v jej využívaní.

12/ Žalovaná v priebehu konania naďalej tvrdila, že žalobcovia majú možnosť dostať sa k objektu MVE cez urbársku cestu; nestalo sa, že by žalobcovia museli vynášať stavidlo o váhe 80kg, namietala plánovanú výsadbu v časti už zriadenej urbárskej cesty. Žalobcovia si pri novej technickej úprave sklonu urbárskeho pozemku môžu zabezpečiť prístup k objektu. Namietala ďalej hodnotnosť stanoviska urbárskeho spoločenstva, pretože jeho veľkým spoluvlastníkom je sám žalobca, urbárska cesta zostane naďalej urbárskou cestou. O otázke možného prechodu cez urbársky pozemok mali rozhodovať orgány urbárskeho spolku. Komunikácia, z ktorej by mali žalobcovia pristupovať k pozemkom žalovanej (parcela č.XXXX/XX k.ú. V.) je vo vlastníctve inej osoby, ktorá zrejme žalobcom súhlas na jej využívanie nedala. K oploteniu pozemku pristúpila z dôvodu ochrany jej majetku.

13/ Z listu Lesného a urbárskeho pozemkového spoločenstva z 28.1.2019 vyplýva, že v poraste č. 70 po ukončení prác na vybudovaní stabilizačného a spevňovacieho pásu bude potrebné uviesť všetky komunikácie do pôvodného stavu, dočasná cesta v tomto poraste bola už zalesnená vrátane odlesnenej plochy, vysadená čierna bôra bude vypilovaná za účelom predaja vianočných stromčekov. V tomto poraste nebude žiadna cesta, spoločenstvo preto nedá súhlas na prechod po lesných pozemkoch žiadnym osobám. Parcelu č.XXXX/X v k.ú. V. pozemkové spoločenstvo už zalesnilo v zmysle príslušného rozhodnutia štátneho orgánu, dočasná cesta je už zalesnená. Pozemkové spoločenstvo nesúhlasí so žiadanými terénnymi úpravami spojenými s prechodom žalobcov.

14/ Na žiadosť žalobcov Slovenský vodohospodársky podnik š.p. listom z 14.2.2019 oznamuje, že ako správca pozemku nachádzajúceho sa v k.ú. V. parcela č.XXXX/XX vodná plocha o výmere 31 m², nesúhlasí so žiadanými terénnymi úpravami na dotknutej parcele spojenými s prechodom k odbernému objektu MVE a ani so zriadením práva cesty cez túto parcelu.

15/ Súd vo veci na žiadosť žalobcov a po vykonanom dokazovaní nariadil znalecké dokazovanie znalkyňou Ing. H. O., ktorú najskôr poveril ako znalkyňu z odboru Geodézie a kartografie, odvetvie geodézia, následne ako znalkyňu ad hoc, a to za účelom vypracovania geometrického plánu na zriadenie vecného bremena - práva prechodu cez pozemok parcelu C KN č.XXXX/XX a XXXX/XX k.ú. V.. Súčasťou podaného znaleckého posudku č. 1/2019 je geometrický plán č. XX/XX vyhotovený Geometra Trenčín s.r.o. Trenčín zo dňa 15.5.2019, úradne overený dňa 9.7.2019 Okresným úradom Prievidza, katastrálny odbor, ktorý zameriava tú časť dotknutých pozemkov žalovanej parcely č.XXXX/XX a XXXX/XX, cez ktorú sa bude realizovať prechod pešo a nemotorovým vozidlom v prospech vlastníka stavby malej vodnej elektrárne MVE Poruba. Celkový rozsah vecného bremena predstavuje výmeru 32 m².

16/ Žalobcovia so znaleckým posudkom a geometrickým plánom súhlasili. Podľa nich znalkyňa trasovala vecné bremeno spôsobom najmenej zasahujúcim do existujúceho stavu pozemkov a stavieb žalovanej, právo cesty viedla stredom pozemku, kde má byť aj budúci chodník, vstup na pozemok je riešený už doteraz vybudovanou funkčnou bránou, následne sa vedie popri bočnej stene garáže. Keby sa viedol vstup iným spôsobom, musel by sa vybudovať nový otvor a išlo by o zásah do existujúceho oplotenia.

17/ Žalovaná v písomnom podaní z 12.9.2019 s geometrickým plánom nesúhlasí a uvádza, že prístupová cesta cez jej pozemky je neprijateľná, výrazne obmedzujúca jej vlastníctvo. Nevyhnutná cesta cez cudzí pozemok musí byť čo najkratšia, aby splnila účel, znalkyňa trasovanie cesty navrhla cez stred pozemku, naďalej nie je vyriešené, či majú žalobcovia súhlas používať prístupový pozemok parcelu č.XXXX/XX k.ú. V. (viď LV č. XXXX k.ú. V.). V tejto súvislosti predložila dôkaz, a to odpoveď spoločnosti COMTEL s.r.o. Prievidza na list zástupcu žalovanej z 3.10.2019, v ktorom spoločnosť uvádza, že na ich pozemkoch sa nenachádza žiadna nehnuteľnosť žalobcom. Nesúhlasia s povolením prechodu žalobcov cez žiadnu parcelu v ich vlastníctve. Znalkyňa mohla pracovať aj s inými alternatívami, ako napríklad trasovanie vecného bremena tesne popri potoku proti smeru prúdu potoku, resp. cesta by kopírovala betónový múr smerom nahor, naďalej prichádza do úvahy prístup k vodnej stavbe aj z približovacej cesty. Žalovaná ďalej uvádza, že má splnenú ohlasovaciu povinnosť na postavenie prístrešku na stenu garáže smerom k opornému múru, v smere za garážou majú v úmysle stavať altánok, ide o sľečný pozemok, v budúcnosti uvažujú postaviť aj bazén. Najviac jej bude vadíť obmedzenie jej práva na súkromie, dotknuté pozemky budú využívať ako oddychovú zónu. Okrem toho stavba elektrárne je neúčelná nehospodárna.

18/ V súvislosti s možnou finančnou náhradou za zriadenie vecného bremena žalobcovia zväzraznili, že je možné vychádzať z ceny nájmu v danom čase a mieste, vecné bremeno nevyžaduje žiadne spevnenie pozemkov, nedochádza k žiadnej zmene charakteru užívania, ide len o občasný prechod za účelom opravy a údržby, obsluhy, čo treba zohľadniť pri stanovení finančnej náhrady. V mesiacoch, kedy je MVE mimo prevádzky, nahliada na vstupný objekt 1x mesačne, elektrárne produkuje aktívne 3 mesiace elektriku a zvyšok roka ide malý prietok vody, je uzavretá. Prvý mesiac aktívnej prevádzky musí chodiť každý deň alebo obdeň, lebo sú tam naplaveniny a treba to čistiť, postupne sa voda čistí a je možné chodiť len jedenkrát do týždňa. Mimo aktívnej prevádzky stačí vykonať kontrolu jedenkrát do mesiaca. Žalobca v 1/ rade namietal tvrdenie právneho zástupcu žalovanej, že stavba elektrárne je nehospodárna a neúčelná. V čase chodu elektrárne ide celý rodičovský dom na energiu z elektrárne a prebytok ide do verejnej siete. V podrobnostiach vysvetlil produkciu elektriny v závislosti od vodných pomerov. Za odovzdávanie energie do verejnej siete dostáva 900,- eur za 1 MWh, za minulú sezónu mali príjem

asi 800,- eur. K MVE má aj iný vzťah, pretože ako 27-ročný sa pustil do jej stavby, je to jeho srdcová záležitosť, robil to za účelom prinášania úžitku.

19/ V súvislosti so zisťovaním ceny nájmu porovnateľných pozemkov v danej lokalite a čase za účelom stanovenia náhrady za vecné bremeno, súd z webovej stránky obce zisťoval cenu nájmu v danom katastrálnom území. Napriek rozsiahlemu vyhľadávaniu sa súdu podarilo zistiť len cenu nájmu pozemku medzi Obcou Poruba a fyzickou osobou, avšak išlo o zastavanú plochu a nádvorie a nájom za rok 2017 (viď zmluva o nájme z 23.11.2017). Zo zápisnice z II. zasadnutia Obecného zastupiteľstva v Porube z 16.4.2019 však súd zistil, že v bode 13.tohto zasadnutia poslanci obecného zastupiteľstva jednohlasne schválili cenu za prenájom pozemku na vybudovanie zberného dvora maximálne 1,- eur za m² za jeden rok.

20/ Po vykonanom dokazovaní v rámci záverečného zhrnutia právny zástupca žalobcov navrhuje žalobe vyhovieť. Žalobcovia preukázali, že stavba MVE Poruba je legálnou stavbou, je nepochybné vlastnícke právo žalobcov k stavbe, preukázali rozhodujúcu skutočnosť, a to k stavbe nie je možné zabezpečiť iný prístup než tak, ako je navrhované. Navrhovaný prístup v čo najmenšej miere obmedzuje žalovanú v užívaní jej majetku, trasovanie prístupovej cesty je najmenej zasahujúce do jej vlastníctva.

21/ Právny zástupca žalovanej žiadal žalobu zamietnuť. Znalkyňa mohla pripraviť aj iné alternatívy možného vedenia vecného bremena. Trasa vecného bremena bude žalovanú obťažovať v jej súkromí, ekonomicky znehodnocuje jej oba dotknuté pozemky. Väčšia časť MVE je vybudovaná na pozemku štátneho podniku, ktorý je taktiež povinný strieť prístup žalobcov. Žalobcovia nemajú zabezpečený prístup cez pozemok spoločnosti Comtel s.r.o., ktorá s užívaním nesúhlasí. Naďalej je reálne, aby sa žalobcovia dostali k stavbe aj cez urbársku cestu.

22/ Podľa § 151o ods. 3 Občianskeho zákonníka, ak nie je vlastníkom stavby zároveň vlastníkom príslušného pozemku a prístup vlastníka k stavbe nemožno zabezpečiť inak, súd môže na návrh vlastníka stavby zriadiť vecné bremeno v prospech vlastníka stavby spočívajúce v práve cesty cez príslušný pozemok. V citovanom ustanovení je zakotvené oprávnenie súdu zriadiť vecné bremeno vlastníkovi stavby spočívajúce v práve cesty cez príslušný pozemok, ktorý je vo vlastníctve inej osoby (zaťažená nehnuteľnosť). Medzi základné predpoklady pre zriadenie práva cesty súdom v zmysle tohto ustanovenia patrí: právo cesty sa týka pozemku, ktorý je príslušný k stavbe oprávneného z vecného bremena, právo cesty možno zabezpečiť iba v prospech vlastníka stavby, vlastníkom stavby nemôže zabezpečiť prístup k stavbe inak, vecné bremeno zodpovedajúce právu cesty možno zriadiť iba na tento konkrétny účel.

23/ Podľa § 52 ods. 1 písm. c) zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách v platnom znení vodnými stavbami sú stavby, ich súčasťou alebo ich časti, ktoré umožňujú osobitné užívanie vôd alebo iné nakladanie s vodami. Súčasťou vodnej stavby sa rozumie ďalší objekt, ktorý súvisí s prevádzkovým, výrobným alebo technologickým zariadením pri prevádzke vodnej stavby vrátane obslužných komunikácií a inžinierskych sietí, ktoré slúžia k jej činnosti. Vodnými stavbami sú najmä priehrady, vodné nádrže, rybovody, rybníky, rybochovné zariadenia, hate, hrádze, vodné elektrárne, stavby na využívanie hydroenergetického potenciálu vodného toku a iné stavby potrebné na nakladanie s vodami; Podľa § 54 ods. 1,2 citovaného zákona na účely uskutočnenia údržby a opráv na vodnej stavbe sú vlastníci pozemkov susediacich s vodnou stavbou povinní umožniť vlastníkovi vodnej stavby vstup na tieto pozemky. Vlastník vodnej stavby je povinný dbať, aby čo najmenej rušil užívanie susedných pozemkov a aby vykonávanými prácami nevznikli škody, ktorým možno zabrániť; po skončení je povinný uviesť susedný pozemok do pôvodného stavu, ak to nie je možné, poskytnúť vlastníkovi susedného pozemku náhradu podľa všeobecných predpisov o náhrade škody.

24/ Vychádzajúc z vykonaného dokazovania a citovaného ustanovenia zákona dospel súd k záveru, že žaloba žalobcov je vo svojej podstate dôvodná. Súd najskôr akceptoval dispozíciu žalobcov so žalobným návrhom, keď konanie o tzv. alternatívnom petite zastavil v zmysle § 145 ods. 1 CSP v dôsledku späťvzatia žaloby v tejto časti.

25/ V konaní sa žalobcovia domáhali súdnej ochrany v zmysle § 151o ods. 3 Občianskeho zákonníka a navrhli zriadiť vecné bremeno spočívajúce v práve prechodu na pešo, resp. najviac s fúrikom, a to cez pozemky žalovanej tak, aby mali zabezpečený prístup k vodnej stavbe, a to malej vodnej elektrárne

umiestnenej na Porubskom potoku v k.ú. V., ktorú svojpomocne vybudovali ešte v 80-tych rokoch minulého storočia. K existencii stavby a preukázaniu ich vlastníctva predložili súdu viaceré listinné doklady. Žalovaná v priebehu konania namietala viaceré skutočnosti, ktoré podľa nej bránia zriadiť vecné bremeno a súd sa jednotlivovo vysporiada so všetkými námietkami žalovanej. Nebolo sporné, že žalovanej vlastnicky patria pozemky, a to parcely v k.ú. V. č.XXXX/XX ostatné plochy o výmere 88 m² a parcela č.XXXX/XX ostatné plochy o výmere 212 m², v súčasnej dobe parcela č.XXXX/XX vedená ako zastavané plochy a nádvoria a parcela č.XXXX/XX vedená ako zastavané plochy a nádvoria o výmere 187m². Tieto nehnuteľnosti nadobudla kúpnu zmluvou z roku 2016, čo vyplýva z listu vlastníctva. Vzhľadom na umiestnenie stavby MVE a umiestnenie potrubia odberného objektu a privádzača nebolo sporné, že obe nehnuteľnosti žalovanej sú „príľahlým pozemkom“ k predmetnej vodnej stavbe (viď snímky z katastrálnej mapy, viď geometrický plán č. XX/XXXX). Žalobcovia podanou žalobou sledovali zriadenie práva cesty práve k odbernému objektu a privádzaču, ktoré tvoria súčasť vodnej stavby (viď citovaný § 52 ods. 1 písm. c/ vodného zákona). Za príľahlý pozemok aj súdna prax považuje jednak pozemok, na ktorom sa nachádza stavba a pozemok bezprostredne príľahlý k stavbe a ďalej všetky pozemky, ktoré sú potrebné na zriadenie nevyhnutnej cesty a cez ktorý má byť prístup realizovaný. Za takýto pozemok sa považuje i pozemok, cez ktorý sa vlastník stavby môže dostať k verejnej komunikácii - ceste, príp. k pozemku, z ktorého sa môže dostať k verejnej komunikácii.

26/Ďalej bolo právne významné preukázať vlastníctvo k vodnej stavbe a vysporiadať sa s námietkou žalovanej, že ide o nelegálnu a nepovolenú stavbu a ďalej či aj k takémuto druhu stavby nezapísanej v katastri nehnuteľností, je možné zriadiť vecné bremeno. Osobou oprávnenou z práva zodpovedajúceho právu cesty je vlastník stavby a možno ho preto zriadiť iba v prospech konkrétnej osoby. Žalobcovia v konaní tvrdili a toto tvrdenie je preukázané samotným postojom žalovanej, že žalovaná im odmieta dobrovoľne umožniť vstup k vodnej stavbe. Nakoniec, súd vo veci nariadil aj neodkladné opatrenie, ktorým zakazoval žalovanej robiť akékoľvek faktické kroky vedúce k zásahom do vodnej stavby. Žalobcovia preto zvolili podľa právneho názoru súdu správny spôsob súdnej ochrany. Stavba malej vodnej elektrárne podľa právneho stavu v čase zriadenia vodnej stavby a aj podľa aktuálneho právneho stavu je špecifickým druhom stavby, ktorá nepodlieha zápisu v katastri nehnuteľností. V právnom zmysle slova však ide o stavbu tak, ako vyplýva z definície citovaného vodného zákona. Ani Občiansky zákonník v ustanovení § 151o ods 3 OZ bližšie nelimituje zriadenie práva vecného bremena len k určitému „druhu stavby“. K vodnej stavbe akou je malá vodná elektrárňou viaže vodný zákon v § 54 ods. 1,2 povinnosť vlastníkov susedných príľahlých pozemkov umožniť vstup k vodnej stavbe. Ide o zákonnú povinnosť vyplývajúcu z osobitného hmotnoprávneho predpisu špecializovanej štátnej správy, ktorá povinnosť sa bezpochyby vzťahuje aj na žalovanú. Žalovaná však vstup cez jej pozemky žalobcom nechce umožniť, preto žalobcovia zvolili spôsob súdnej ochrany vo forme zriadenia vecného bremena. Podľa názoru súdu je možné zriadiť vecné bremeno spočívajúce v práve cesty aj k takémuto druhu vodnej stavby, pretože ak vodný zákon okrem uvedenej právnej povinnosti, ktorú žalovaná odmieta plniť, nemá osobitnú úpravu o zákonom vecnom bremene, patrí aj takýmto vlastníkom stavieb občianskoprávna ochrana vo forme vecného bremena, pretože ide o súkromnoprávny zásah do vlastníckeho práva.

27/Pokiaľ ide o námietku žalovanej, že ide o nelegálnu a nepovolenú stavbu, súd túto námietku považuje za nedôvodnú. Žalobcovia ako manželia už k žalobe pripojili stavebné povolenie vydané ONV v Prievidzi, odbor územného plánovania pod zn. ÚP 2927/83 zo dňa 2.8. 1993, ktoré v danom čase bolo postačujúce pre vybudovanie stavby na označených pozemkoch, okrem iného i na parcele č.XXXX/X a XX/X k.ú. V., pričom toto povolenie bolo vydané v prospech oboch žalobcov. Práve z parcely č.XXXX/X vznikli aj pozemky vo vlastníctve žalovanej, cez ktoré pozemky okrem iného prechádza aj privodné potrubie. Žalobcovia predložili celý rad dokumentácie k povoleniu stavby, umiestneniu stavby, technickú správu, súhlas príslušných štátnych úradov, a to MNV v V., súhlas s nakladaním s vodami - rozhodnutie č.l. 33 - 36 spisu , rozhodnutie o uvedení vodnej elektrárne do trvalej prevádzky za stanovených podmienok - rozhodnutie ONV, odbor poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva č. 4/404.2/A-20/86 - Uczy zo dňa 20.3. 1986, právoplatné dňa 17.4. 1986 (predtým zápisnica z kolaudačného konania z 4.3. 1986 - č.l. 37, zmluva uzavretá z LZ Prievidza o záväzku znášať vecné bremeno - uloženie vodovodného potrubia v dĺžke 250 metrov na parcele č. En XXXX/X k.ú. V. č.l. 37-38 spisu). Dňa 30.5. 1994 vydáva starosta obce Poruba rozhodnutie, ktorým súhlasí s umiestnením prevádzky MVE v Porube na miestnom toku potoka Poruba.

28/Na podnet žalovanej bolo vyvolané konanie na príslušnom vodohospodárskom orgáne a Slovenskej inšpekcii životného prostredia, pričom žalovaná navrhovala odstrániť stavbu z dôvodu nevyhovujúcich

stavebnotechnických podmienok a z dôvodu možného ohrozenia jej majetku. Výsledkom vykonaného štátneho dozoru bolo vypracovanie Povodňového plánu Mikrozdroy MVE Poruba z 20.3.2018 - č.l. 314 - 323 spisu a ďalej Manipulačného poriadku Mikrozdroy MVE Poruba - č.l. 325 - 341 spisu, ktoré dokumenty boli príslušným úradom špecializovanej štátnej správy schválené. Predovšetkým v Manipulačnom poriadku boli riešené bezpečnostné opatrenia a manipulácia za mimoriadnych situácií tak ako vyplýva z kapitoly C a kapitoly D poriadku. Vzhľadom na tieto dôkazy súd nemal najmenšie pochybnosti o tom, že vodná stavba je vybudovaná v súlade so všetkými dotknutými právnymi predpismi a slúži svojmu účelu. V popise povodňového plánu zabezpečovacích prác vlastníka, správcu a užívateľa stavby /č.l. 314 a nasl.spisu/ sa uvádza poloha vodnej elektrárne, jej účelom je energetické využitie hydropotenciálu toku Porubského potoka prostredníctvom Mikrozdroya - MVE Poruba. Vyrobená elektrická energia je dodávaná do siete Distribučnej spoločnosti SSE Distribúcia a.s. Žilina, cieľom vodnej stavby je vyrobiť ročne v priemernom vodnom roku 20.000 kWh/rok elektriny. Vodná stavba je využívaná v súlade s rozhodnutím o uvedení do trvalej prevádzky, ktorým rozhodnutím bolo povolené aj užívanie ukončenej vodohospodárskej stavby na určený účel, a to výrobu elektrickej energie. Taktiež v Manipulačnom poriadku /č.l. 331 spisu/ sa uvádza, že stavebník sa pre výstavbu vodnej stavby rozhodol na základe uznesenia vtedajšej vlády ČSSR zo dňa 12.11.1981 č. 201, ktoré pojednávalo o komplexnom programe rekonštrukcie, obnovy a výstavby malých vodných elektrární a súčasne takto dávalo možnosť využiť jednotlivým občanom malé hydroenergetické zdroje. MVE je energetická stavba, ktorá využívaním hydroenergetického potenciálu vody zabezpečuje jej základnú funkciu. V časti 1.6 Manipulačného poriadku sa ďalej konštatuje, že stavbou a prevádzkou elektrárne nedochádza k trvalému zhoršeniu životného prostredia, prínosom je ekologicky čistá výroba elektrickej energie. V manipulačnom poriadku je ďalej upravené, že technickobezpečnostný dohľad na vodnej stavbe vykonáva meraním a pozorovaním prevádzkovateľ stavby, predovšetkým sledovaním prevádzky, sledovaním prietoku a splavenín a kompletnou obhliadkou vodnej stavby aspoň 1x mesačne. Pokiaľ žiadny z dotknutých štátnych orgánov na vodohospodárskom úseku, resp. úseku životného prostredia nekonštatoval, že existencia a prevádzka vodnej elektrárne odporuje právnym predpisom, súd konštatuje, že stavba je legálna. Nakoniec, či z hľadiska technického a stavebného spĺňa predpoklady vodnej stavby nepatrí ani do právomoci súdu, pretože ide o osobitný druh správneho konania. Súd môže v rámci svojej kompetencie skúmať len prípadný zásah tejto stavby do súkromného vlastníckeho práva inej osoby.

29/Zo samotnej povahy vodnej stavby, jej umiestnenia, technického vybavenia a prevádzky vyplýva jednoznačne potreba prevádzkovateľa mať prístup k odbernému objektu a privádzaču tak, aby bola zabezpečená manipulácia s vodou a aj so samotným zariadením, aby bolo možné vykonať bezpečnostné opatrenia a manipuláciu za mimoriadnych situácií (rôzne stupne povodňového nebezpečenstva), aby bolo zabezpečené meranie a pozorovanie.

30/Žalovaná opakovane v konaní tvrdila, že zriadenie práva prechodu cez jej pozemok jej výrazne neprimerane zasiahne do jej vlastníckeho práva, a to aj s poukazom na polohu pozemku, účelné využitie a zabezpečenie jej bezpečnosti zdravia a majetku. V tejto súvislosti musí súd prisvedčiť správnosti argumentácie na strane žalobcov, a to že stavba MVE bola vybudovaná v 80-tych rokoch minulého storočia, od svojho zriadenia elektrárne je v prevádzke a produkuje elektrickú energiu, teda plní účel, na ktorý bola zriadená (viď i zmluvy na odber elektrickej energie). Žalobcovia v minulých rokoch v rámci prípravy projektu výstavby nízkoenergetických rodinných domov v Porube vstúpili do jednaní za účelom rešpektovania vodnej stavby, s právnym predchodcom žalovanej bola uzavretá aj zmluva o budúcej zmluve o zriadení vecného bremena - č.l. 10 spisu. Podstatnejšie je však to, že spoločnosť COMTEL s.r.o. bolo príslušným rozhodnutím uložené v rámci podmienok povolenia úpravy Porubského potoka rešpektovať existujúce vodné stavby a ich ochranné pásma, teda odberný objekt MVE vo vlastníctve žalobcov a zachovať prevádzkové pomery MVE, umožniť prístup k objektom a zabezpečiť protipovodňovú ochranu - viď č.l. 58 spisu. Nemožno žalobcom vytknúť, že boli nedbanliví vo vzťahu k zabezpečeniu ich prístupu k vodnej stavbe. Ak teda následne odpredáva uvedená obchodná spoločnosť žalovanej nehnuteľnosti, bolo povinnosťou informovať žalovanú o takejto vodnej stavbe, povinnosti ju strpieť s umožnením prístupu k odbernému objektu. Žalovaná musela mať vedomosť o existencii MVE, o tom, že sa k vodnej stavbe viažu určité povinnosti aj v rámci ochranného pásma stavby a musela si byť vedomá minimálne povinnosti vyplývajúcej z vodného zákona, a to umožniť prístup z príľahlého pozemku. Žalovaná nadobudla nehnuteľnosti v roku 2016, pričom malá vodná elektrárne bola vybudovaná na Porubskom potoku v 80-tych rokoch minulého storočia, pričom žalobcovia sa o svoju stavbu vždy zaujímali, vždy reagovali aj na zmeny, ktoré nastali v okolí MVE a aktívne pripomienkovali potrebu zachovania ich prístupu k vodnej stavbe. Preto sa javí prístup žalovanej, ktorá od začiatku

súdneho konania absolútne popiera práva žalobcov ako vlastníkov vodnej stavby, za rozporný s dobrými mravmi. Žalovaná najskôr listom oznamuje žalobcom, že pristúpi k odstráneniu stavby, k čomu bolo nevyhnutné vydať neodkladné opatrenie súdom. V konaní následne tvrdí, že ide o nelegálnu stavbu, ktorá skutočnosť sa nepotvrdila, následne žalovaná vybudovala na svojom pozemku a dotknutých pozemkoch oplotenie, a to v tesnej blízkosti objektu MVE, a to bez toho, aby uvedené konzultovala so žalobcami, pričom k objektu tejto vodnej stavby sa taktiež viaže ochranné pásmo pre prevádzkovateľa objektu a zriadeným oplotením má už teraz žalobca v 1/ rade sťaženú manipuláciu s časťami stavby - viď fotografia č.l. 390 spisu a tvrdenie žalobcov, že v dôsledku obloženia nemôže otvoriť poklop objektu tak, aby ho bolo možné otvoriť o 180 stupňov, prístup na hrane potoka o šírke 40 - 50 cm neumožňuje prechod fúrikom. Keďže stavebné práce na stavbe oplotenia realizovala v ochrannom pásme vodného toku Porubského potoka, Obec Poruba ako stavebný úrad vyzval žalovanú k zastaveniu stavebných prác, čo vyplýva z výzvy zo dňa 13.8.2018 - č.l. 380 spisu. Žalovaná stavebnému úradu doteraz nepredložila projektovú dokumentáciu a súhlasné vyjadrenie OÚ Prievidza, pozemkového a lesného odboru na umiestnenie drobnej stavby v ochrannom pásme lesa, a preto dodatočné povolenie na drobnú stavbu oplotenia nebolo vydané. Uvedené skutočnosti oznamovala Obec Poruba súdu listom z 25.2.2019.

31/Napriek začatému súdnemu konaniu, kedy ešte právo cesty nie je súdnym rozhodnutím vyriešené, si žalovaná upravila pozemok tak, že je pre ňu nepredstaviteľné, aby žalobcovia chodili cez jej pozemok, ktorý chce využívať ako oddychovú zónu. Aj tvrdenie žalovanej, že vodná elektrárň je neefektívna a neúčelná, nie je ničím podložené, pretože elektrárň je v prevádzke od svojho zriadenia až doteraz a naďalej produkuje elektrickú energiu bez akejkoľvek záťaže na prírodné prostredie.

32/Ešte pred vykonaním znaleckého dokazovania a zameraním trasy cesty, súd zvažoval aj ďalšiu zákonnú podmienku zriadenia vecného bremena, a to je, že prístup k stavbe nemožno zabezpečiť inak. Ak je možný prístup z viacerých pozemkov, musí súd zväžiť všetky okolnosti prípadu a rozhodnúť, či je možné po vlastníckovi pozemku, ktorý má byť zaťažený, spravodlivo žiadať, aby zaťaženie znášal práve on (napr. Ro NS ČR z 28.4.2011, sp. zn.22Cdo 2854/2010). V priebehu konania bola nad pozemkami žalovanej miestnym pozemkovým spoločenstvom vybudovaná tzv. dočasná približovacia cesta, ktorá bola len „odbagrovaná“ bez akejkoľvek povrchovej úpravy. Uvedenú skutočnosť zistil aj súd až pri obhliadke miesta samého dňa 22.3.2018, čo vyplýva aj z fotodokumentácie č.l.253 - 272 spisu. Žalovaná tvrdila, že žalobcovia sa môžu dostať k odbernému objektu a privádzaču aj z urbárskeho pozemku cez vybudovanú cestu a dolu svahom zo zadnej časti k svojej stavbe. Z predloženého rozhodnutia Okresného úradu Prievidza , pozemkový a lesný odbor sp. zn. OÚ - PD - PLO 2017/015994 - 005 zo dňa 14.7.2017 vyplýva, že Lesnému a urbárskemu pozemkovému spoločenstvu Poruba bolo povolené vykonať opatrenia na zaistenie bezpečnosti a osôb majetku v lesných porastoch , a to v lesnom poraste č. 70 vybudovanie približovacej cesty v dĺžke 530 m, a to v súvislosti s odlesnením a preriedením časti porastov mimoriadnou ťažkou. Uvedené opatrenia boli vydané v rámci projektu opatrení pri výstavbe nízkoenergetických rodinných domov v obci Poruba. Podľa tohto projektu je približovacia cesta o šírke 4 m v lesnom poraste č. XX dočasná, a to na rozhraní stabilizačného a spevňovacieho pásu a je realizovaná bágrovou technológiou. Po vykonaní povolenej mimoriadnej ťažby v danom pásme vzniká zalesňovacia povinnosť, čo vyplýva z citovaného rozhodnutia príslušného štátneho orgánu. Táto výsadba v stabilizačnom pásu v čase rozhodovania súdu už bola vykonaná, čo oznámilo pozemkové spoločenstvo aj listom z 17.5.2018. Žalobcovia v súvislosti s možným zriadením práva cesty z vrchnej časti z urbárskeho pozemku, tak ako to najlepšie vidieť z fotografií na č.l. 350, 351, 352, 353 spisu, uviedli argumenty, pre ktoré takýto prístup nie je možný. Predovšetkým ide o nevhodný výškový rozdiel, percentuálne stúpanie svahu, porovnanie výškového rozdielu k svetlej výške bežnej miestnosti stavby, teda z približovacej cesty by museli žalobcovia prekonať výškový rozdiel viac než dve podlažia na takejto krátkej vzdialenosti nehovoriac o potrebe prepravy častí MVE Poruba z dôvodu opráv a údržby pri potrebe prepravy strmým svahom fúrikom bremená o hmotnosti do 40 kg. Ďalej uviedli, že k odbernému objektu je potrebný prístup za každého počasia, teda je potrebné brať do úvahy aj nepriazeň počasia, dážď, sneh, poľadovicu, čo pri danom teréne s neupraveným šmykľavým povrchom svahu a s uvedeným prevýšením je nemožné (viď fotografie č.l. 441 -442 spisu). Súd sa s týmito závermi v celom rozsahu stotožňuje.

33/Súd zvažoval všetky uvedené okolnosti a aj po vykonaní miestnej obhliadky a po zistení stanoviska Lesného a urbárskeho pozemkového spoločenstva listom z 28.1.2019 a stanoviska Slovenského Vodohospodárskeho podniku š.p. uzavrel, že žalobcovia nemajú možnosť prechádzať cez dočasnú približovacia cestu a ďalej strmým svahom k vodnej stavbe. Podľa oznámenia pozemkového

spoločenstva dočasná cesta bola v poraste už zalesnená vrátane odlesnenej plochy, v poraste nebude žiadna cesta, preto nebude daný súhlas na prechod po lesných pozemkoch žiadnym osobám a spoločenstvo nesúhlasí so žiadnymi terénnymi úpravami spojenými s prechodom žalobcov po ich pozemkoch. Súd nemal pochybnosti o pravosti tohto vyjadrenia, pretože vyjadrenie je podporené príslušným rozhodnutím štátneho orgánu a pozemkové spoločenstvo len vykonalo opatrenia vyplývajúce z tohto rozhodnutia, predovšetkým vykonať opätovnú zalesňovaciu povinnosť s tým, že v lesnom poraste nebude žiadna cesta. Súd zohľadňuje celkový terén, ktorý by museli žalobcovia prekonať, a ako správne poukazujú žalobcovia ide o nevhodný výškový rozdiel, vysoké percentuálne stúpanie svahu, neupravený a zalesnený terén, ktorý predovšetkým v daždivom počasí zasnežení, poľadovici by absolútne zabránil žalobcom dostať sa bezpečne k svojej stavbe, a to nehovoriac s náradím alebo fúrikom. Na úpravu tohto terénu žalobcovia súhlas nemajú a tento zrejme ani nie je možný vzhľadom na umiestnenie pozemku. Taktiež Slovenský vodohospodársky podnik š.p. ako vlastník pozemku č.XXXX/XX k.ú. V. oznámil, že nesúhlasí so žiadnymi terénnymi úpravami na dotknutej parcele spojenými s prechodom žalobcov k odbernému objektu MVE Poruba a ani s právom cesty cez túto parcelu. Súd porovnal reálne možnosti prístupu žalobcov k vodnej stavbe, zobrať zreteľ na povahu vodnej stavby, okolnosti prevádzky, dodržania všetkých opatrení, ktoré sa k prevádzke vzťahujú a dospel k záveru, že od žalovanej vzhľadom na všetky okolnosti je možné spravodlivo žiadať, aby právo prechodu cez jej pozemok strpela vo forme vecného bremena (viď Rc 32/2006).

34/Pri vypracovaní geometrického zamerania vychádzala znalkyňa predovšetkým z pokynov súdu, znalkyňa na pojednávaní navrhla možné alternatívy priebehu práva cesty, žalovaná prostredníctvom právneho zástupcu nesúhlasila s akýmkoľvek zriadením práva cesty. Na miestnom zameraní sa žalovaná nezúčastnila, napriek tomu, že bola riadne upovedomená znalkyňou. Znalkyňa vychádzala z daného stavu, keď na parcele č.XXXX/XX k.ú. Poruba má žalovaná vybudovanú garáž - viď na pozemku parcela č.XXXX/XX, má vybudované oplotenie z miestnej prístupovej komunikácie, ako vyplýva z fotografie na č.l.388 spisu. Pri zachovaní tohto oplotenia bez potreby jeho či i čiastočného odstránenia trasovala vecné bremeno tak, ako vyplýva z geometrického plánu č. XX/XX zo dňa 15.5.2019, úradne overeného 9.7.2019. Z kópie katastrálnej maty vyplýva, že MVE je sčasti situovaná aj na pozemku parcele č.XXXX/XX a z väčšej časti na pozemku XXXX/XX, ktorý je vo vlastníctve štátneho podniku. Na tomto mieste súd konštatuje, že ani námietka žalovanej, že stavba MVE stojí na pozemku, na ktoré nemali žalobcovia vydané stavebné povolenie, nie je dôvodná. Žalovaná kvalifikovane nepreukázala, že skutočne stavba MVE stojí na inom pozemku ako je uvedené v stavebnom povolení. Nakoniec podľa názoru súdu z § 151o ods 3 OZ nevyplýva, že by sa postupu podľa tohto ustanovenia mohol domáhať len ten vlastník stavby, ktorý je zároveň vlastníkom pozemku zastavaného stavbou, alebo ku ktorému má iný právny dôvod. Žalovaná mala výhrady k znaleckému posudku, naďalej tvrdila, že nejde o stavbu v zmysle § 119 ods.2 OZ, MVE je postavená v rozpore so stavebným povolením, trasovanie cesty cez stred pozemku je neprípustný zásah do jej súkromného vlastníckeho práva a žalobcovia nemajú zabezpečený vstup na pozemok parcelu XXXX/XX k.ú. V., ktorá je vlastníctvom COMTEL s.r.o. Prievidza.

35/Súd akceptoval geometrický plán a zameranie vecného bremena tak, ako vyplýva z obsahu znaleckého posudku. Znalkyňa trasovala vecné bremeno spôsobom, ktorý najmenej zasiahne existujúci stav pozemkov žalovanej, ktorá si tieto upravila bez akéhokoľvek pripustenia možného zriadenia vecného bremena. Cesta na pešo približne o dĺžke cca 30 metrov sa bude realizovať doteraz vybudovanou funkčnou bránou, následne vedie popri bočnej stene garáže, kde je vybudovaný chodník a následne najkratšou cestou a smerom k vodnej stavbe. Súd dáva do pozornosti, že ide o právo prechodu pešo, nanajvýš s fúrikom, čo pri betónovom chodníku a následne zatravnenej ploche nemôže nijako ohroziť majetkové hodnoty žalovanej. Pozemky žalovanej nevyžadujú žiadnu úpravu, žiadne spevnenie, a teda žiadne finančné náklady. Žalovaná pritom nevyčkala s úpravou svojho pozemku do skončenia konania, pričom si musela byť vedomá možného zriadenia vecného bremena.

36/Pokiaľ ide o prístup cez pozemok parcelu č.XXXX/XX, ktorý pozemok je vo vlastníctve spoločnosti COMTEL s.r.o., evidovaný ako lesný pozemok slúži všetkým obyvateľom ako prístupová cesta k všetkým ostatným dotknutým nehnuteľnostiam, teda aj žalovanej. Uvedené vyplýva z tvrdenia žalobcu v 1/ rade a nakoniec aj žalovanej. Nikdy sa žalobcom nestalo, že by im, alebo niekomu inému, bolo bránené prechádzať týmto pozemkom, pozemok podľa vyjadrení žalobcu slúži všetkým obyvateľom a verejnosti vo všeobecnosti ako cesta, pozemok nie je vedený ani ako miestna komunikácia. Cesta prechádzajúca aj týmto pozemkom takto existuje od 70-tych rokov, po ceste chodia chodci, cyklisti a nákladné vozidlá. Preto je námietka žalovanej aj podľa názoru súdu v tomto smere neopodstatnená a účelová. Na

rozdiel od žalovanej, doteraz vlastník predmetného pozemku nebránil žalobcom ním prechádzať, preto žalobcovia nemajú dôvod žiadať právnu, resp. súdnu ochranu. Spoločnosť COMTEL s.r.o. Prievidza síce právnomu zástupcovi žalobcov oznámil, že nesúhlasí s povolením prechodu žalobcov cez ich pozemky, v reálnom živote však tento pozemok je využívaný ako prístupová cesta nielen pre žalovanú, žalobcov ale i lesné pozemkové spoločenstvo a ostatných obyvateľov vstupujúcich do lesa, ktorú skutočnosť nemal prečo súd považovať za nepravdivú. Okrem toho práve táto spoločnosť sa v zmluve o budúcej zmluve uzavretej so žalobcami zaviazala rešpektovať vodnú stavbu MVE a zabezpečiť prístup žalobcom k tejto stavbe aj cez jej pozemky. Súdu neboli tvrdené a ani neboli zistené žiadne iné ďalšie možnosti prístupu žalobcov k stavbe MVE.

37/Za účelové považuje súd aj ďalšie námietky žalovanej, že znalkyňa mohla viesť právo cesty tesne pri potoku proti smeru prúdu potoku, pričom ale nie je ochotná vybrať doterajšie oplotenie tak, aby mohli žalobcovia prechádzať popri potoku. Uvedené tvrdenia sú rozporné, pretože vstupom žalobcov na pozemok žalovanej tesne popri potoku by znamenalo narušiť doterajšie betónové oplotenie z prístupovej cesty a je dosť ťažko predstaviteľné, ako by žalobcovia s fúrikom kráčali popri potoku. Ani ďalšia žalovanou navrhovaná alternatíva, aby cesta bola zriadená z ľavej strany popri betónovému opornému múru neprichádza do úvahy, pretože ako sama žalovaná uviedla na poslednom pojednávaní, má v úmysle napojiť na garáž z ľavej strany prístrešok až k betónovému opornému múru.

38/Súd pri rozhodovaní o zriadení vecného bremena vychádzal aj z toho, že žalobcovia budú žalovanú vyrušovať pri realizácii práva cesty v minimálnom rozsahu. V mesiacoch, kedy je elektrárňou mimo prevádzky postačí nahliadnuť na vstupný objekt 1x mesačne. V období, keď produkuje energiu v troch mesiacoch, a to najčastejšie od marca do júna, je potrebné chodiť k objektu každý deň alebo obdeň, následne stačí aj jedenkrát za týždeň. Potreba údržby a prípadných opráv a splnenia povinností aj v rámci tzv. protipovodňových opatrení nakoniec vyplýva aj z manipulačného poriadku a protipovodňového plánu. Súd akceptuje obranu žalovanej, že právo prechodu cez jej pozemok je zásahom do jej vlastníckeho práva, tohto obmedzenia si však musela byť vedomá už pri kúpe nehnuteľností, pretože vodná stavba bola na danom mieste už vybudovaná. Preto musí aj úpravu pozemku prispôbiť tomu, že žalobcovia budú využívať právo prechodu na pešo cez tento pozemok, pričom toto právo ju neobmedzí v tom, aby využívala pozemok na oddych, aby si postavila altánok, sedenie, resp. bazén avšak tak, aby právo prechodu bolo pre žalobcov zabezpečené a umožnené.

39/Bez právneho významu ju námietka právneho zástupcu žalovanej, že stavba MVE je neúčelná a neefektívna. K uvedenému podal vysvetlenie žalobca v 1/ rade, ktorý vysvetlil produkciu elektrickej energie, jej odovzdávanie do verejnej siete, finančný prínos a nakoniec aj jeho citový vzťah k elektrárni, ktorú vybuďoval ako mladý človek bez skúsenosti. Podľa aktuálnych dokumentov, a to manipulačného poriadku a protipovodňového plánu musí žalobca v 1/ rade zabezpečiť bezpečnú prevádzku elektrárne, a skutočnosť či a v akom rozsahu je pre žalobcov efektívna nemá právny význam.

40/Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti súd vyhovel žalobe tak, ako je uvedené vo výrokovej časti rozsudku. Súd zriadil vecné bremeno v prospech vlastníkov stavby MVE, a nie ako navrhujú žalobcovia v prospech každodobého vlastníka vodnej stavby, pretože vecné bremeno musí znieť v prospech konkrétnej osoby a prechod práv a povinností z vecného bremena vyplýva zo samotnej podstaty vecného bremena. Právo cesty v podobe prechodu peši logicky podľa názoru súdu zahŕňa aj prechod pešo s tlačení fúrika, ktorý sa nepovažuje za osobitný dopravný prostriedok, ktorý by bolo potrebné osobitne vymedzovať.

41/Z ustanovenia § 151o ods. 3 OZ priamo nevyplýva, či právo cesty ako vecné bremeno možno zriadiť za náhradu alebo i bez nej. Keďže dochádza k obmedzeniu vlastníckeho práva vlastníka priľahlých pozemkov, je zrejme, že finančná náhrada musí vyjadrovať primeranú ujmu, ktorú vlastník pozemku v dôsledku zriadenia práva cesty utrpí. Súdna prax jednoznačne stanovuje povinnosť stanoviť náhradu za zriadenie vecného bremena, a to aj bez návrhu procesných strán, pretože usporiadanie tohto vzťahu vyplýva z jeho samotnej podstaty. Peňažnou náhradou sa zohľadňuje i to, že dochádza k právnomu zaťaženiu vlastníkov pozemku. Súd môže určiť náhradu aj za pomoci znalca z odboru oceňovania nehnuteľností, avšak v danej veci vzhľadom na nízku výmeru vecného bremena, hospodárnosť konania a dostatočné skutkové okolnosti pre vymedzenie obmedzenia vlastníckeho práva povinného subjektu, určil náhradu vlastnou úvahou aj bez znaleckého dokazovania. Východiskovou úvahou súdu pri výške náhrady bolo zistenie obvyklej ceny, za ktorú sa v danej lokalite dojednáva cena

prenájmu porovnateľného pozemku, i keď ide o nie celkom presné kritérium, pretože pri plnom nájme nájomca užíva prenajatý pozemok neobmedzene a plynulo, pričom pri vecnom bremene domáha len k občasnému využitiu práva prechodu. Súd zisťoval cenu nájmu porovnateľného pozemku a za najporovnateľnejšie zistenie považuje zistenie ceny nájmu odsúhlasenej miestnymi poslancami Obce Poruba v roku 2019 za prenájom pozemku na vybudovanie zberného dvora. Táto cena nájmu bola schválená 1,- eur za 1 m² za rok. Súdu sa nepodarilo zistiť žiadne iné cenové ponuky alebo zrealizované nájmy porovnateľných pozemkov v danom čase a lokalite, alebo ceny náhrad za vecné bremeno. Ďalej súd zohľadňoval ujmu, ktorá vznikne žalovanej za stratu súkromia pri práve prechodu žalobcov, pričom by bolo rozumné, aby žalobcovia vopred vstup na pozemok žalovanej ohlásili. Žalovaná bude obmedzená v budúcej úprave pozemku a v jeho budúcom využití pri rešpektovaní práva prechodu žalobcov, do úvahy prichádza prípadný pokles ceny pozemkov v dôsledku vecného bremena. Na druhej strane súd zohľadňoval to, že nejde o dennodenný vstup na pozemky žalovanej, ďalej to, že príčinu zriadenia vecného bremena nezadali svojím konaním alebo opomenutím žalobcovia, pretože táto potreba vyvstala až kúpou pozemkov žalovanou a výstavbou rodinného domu. Žalovaná nemusí za aktuálneho stavu robiť na dotknutých pozemkoch žiadne úpravy a jej povinnosť spočíva len v tom, že bude trpieť prechod pešo, ktoré bremeno ju nemôže nijako výrazne obťažovať. Všetky ostatné úpravy okolo vodnej stavby, ktoré robila žalovaná sama z vlastného podnetu boli jej vlastným rozhodnutím a tieto nemôžu ísť na ťarchu vecného bremena. Za primeranú náhradu súd považoval berúc do úvahy: 1/ prípadnú cenu nájmu 32,- eur ročne, 2/ „cenu“ za stratu súkromia v určitom ročnom období predovšetkým v jarých mesiacoch, 3/ zníženie prípadnej hodnoty dotknutých pozemkov v dôsledku ťarchy, pričom zohľadňoval výmeru pozemkov, druh, polohu pozemkov ako okrajového pozemku v obci, a túto cenu stanovil sumou 100,- eur ročne. Náhradu ako opakujúce sa ročné plnenie stanovil z dôvodu, že vecné bremeno sa zriaďuje bez časového obmedzenia. Táto suma je podľa názoru súdu primeraná a zodpovedajúca všetkým uvedeným skutočnostiam, ktoré súd pri vlastnej úvahe zohľadňoval. Súd určil splatnosť náhrady vždy raz ročne vopred, a to do 10. januára toho ktorého roku, resp. stanovil splatnosť prvej ročnej náhrady tak, ako je uvedené vo výrokovej časti rozsudku. Pri stanovení výšky finančnej náhrady a jej opakujúceho sa plnenia si bol súd vedomý doterajšej súdnej praxe, ktorá uvažuje skôr len o jednorazových náhradách za vecné bremená, ktorých hodnota je určovaná znaleckým posudkom. Ako však vyplýva predovšetkým z českej judikatúry, a to rozhodnutí NS ČR sp. zn. 22Cdo 1434/2010 a sp. zn. 22Cdo 5164/2007, pri stanovení náhrady a aj jej frekvencie je nutné vychádzať z povahy vecného bremena, ujme, ktorá je vlastníkovi pozemku spôsobená, strate hodnoty pozemku v dôsledku zriadenia vecného bremena. Súd vychádzal z toho, že ak približná cena nájmu ročne by bola 32,- eur, tak približne trojnásobne stanovená ročná náhrada „pokrýva“ finančne aj ostatné súdom zohľadňujúce kritériá. Zo žiadneho predpisu pritom nevyplýva, že finančná náhrada musí byť stanovená len ako jednorazová náhrada.

42/ O nároku žalobcov na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP v spojitosti s § 255 ods. 1 CSP. V konaní mali plný úspech žalobcovia, preto im prináleží plná náhrada trov konania.

43/ O nároku štátu na náhradu trov konania súd rozhodol taktiež podľa § 262 ods. 1 CSP v spojitosti s § 255 ods. 1 CSP. V konaní vznikli trovy štátu nákladmi na použitie služobného motorového vozidla pri vykonaní obhliadky miesta samého, tieto boli uhradené zo zloženého preddavku a ďalej doplatením zvyšku odmeny a náhrady výdavkov znalkyni za podanie znaleckého posudku tak, ako vyplýva z uznesenia súdu sp. zn. 15C 155/2016 zo dňa 13.3.2019. Ide o trovy štátu v celkovej výške 73,28 eur, o ich výške však bude rozhodnuté samostatným uznesením. K náhrade trov štátu vzhľadom na výsledok konania a úspech žalobcov zaviazal súd žalovanú.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Trenčíne. Odvolanie sa podáva na Okresný súd Prievidza v troch vyhotoveniach. Odvolanie musí obsahovať okrem všeobecných náležitostí (označenie súdu, ktorému je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, spisovú značku konania, podpis), označenie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa toto rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha.

Ak povinný nesplní povinnosť uloženú týmto rozhodnutím, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.